

A portrait of Martina Ptáčková, a young woman with long, wavy brown hair and blue eyes. She is wearing a red boxing top and black boxing gloves with red accents. She has a serious, determined expression and is looking directly at the camera. The background is a soft, out-of-focus pinkish-purple.

ROZHOVOR

PRINCEZNA BOJOVNICE

MARTINA PTÁČKOVÁ

Fatima Rahimi

nakladatelství
BOURDON

MARTINA PTÁČKOVÁ

Princezna bojovnice

PRINCEZNA BOJOVNICE

Copyright © Martina Ptáčková, Fatima Rahimi

České vydání © Bourdon, 2025

Návrh obálky © Miroslav Hašek, Radim Hořelka

Fotografie na obálce © Miroslav Hašek

ISBN 978-80-7611-332-9

ROZHOVOR

PRINCEZNA BOJOVNICE

MARTINA PTÁČKOVÁ

Fatima Rahimi

 nakladatelství
BOURDON

Předmluva britského velvyslance

Mám velkou radost, že Martina přenesla své inspirativní osobní příběhy do knižní podoby. Původně jsem ji znal jen z veřejných vystoupení a rozhovorů, ze kterých na mě vyzařoval její nakažlivý optimismus. Osobně jsem se s ní poprvé setkal při návštěvě Jeho královské Výsosti vévody z Edinburghu, který byl ohromen její energií a nápady. Protože je spojovala vášeň pro rozvoj mladé generace, Martina se stala patronkou Ceny vévody z Edinburghu. V této roli jsem ji pak doprovázel při oslavách úspěchů budoucích českých lídrů, a když se stala soutěžící ve Stardance, fandil jsem jí spolu s celým českým národem.

Ve světě zavaleném negativními zprávami cítím dnes více než kdy jindy potřebu trávit čas s lidmi, kteří z něj chtějí udělat lepší místo. Odhodlání Martiny dokázat pochybovačům, že se mylí, je příkladem, z něhož si můžeme vzít poučení my všichni. Vede nás totiž k růstovému myšlení, které v nás uvolňuje schopnost bojovat, učit se a překonávat překážky. Martina je samozřejmě elitní sportovkyní, což samo o sobě vyžaduje nejvyšší míru disciplíny a odolnosti – zvláště pak ve sportu, kde musí člověk zcela doslova čelit úderům a kopancům. Ale životní zkušenosti, o něž se Martina v knize dělí, sahají daleko za dveře dóždů: jen díky tvrdému zacházení vrstevníků, odporu skeptiků nebo prožití vážné nemoci se mohla stát vzorem houževnatosti a odhodlanost, kterým je dnes.

Upřímný a osobní rozhovor Martiny v Princezně bojovnici přináší hluboce inspirativní čtení pro dívky i chlapce všech věkových kategorií – včetně mě samotného. Martina nám připomíná, že skutečně silnými se můžeme stát jen tehdy, když se postavíme svým nejhorším obavám a dokážeme je překonat.

– Matt Field, velvyslanec Spojeného království v České republice

Vždy jsem věděla, čím chci být

Martino, když se vrátíte ve vzpomínkách úplně na začátek, jaký obraz se vám vybaví jako první?

Vzpomínám si, jak jsem si jako malá holka hrála na zahradě. Měla jsem plyšovou hračku.

Kolik vám tehdy bylo?

Snad pět? Hrála jsem si s plyšovým psem a ještě s takovou gorilou. Tu mám mimochodem dodnes. Je už ošoupaná, vypadá, že toho zažila hodně. Taková oranžová gorila – fakt hrozná. Ale má svůj půvab.

Ráda jsem si vymýšlela různé příběhy. Hrála jsem si s bratrem, i když je o čtyři roky mladší.

Na co jste si hráli?

Vždycky jsem měla v hlavě tisíce nápadů na hry. S bratrem jsme si hrávali na koně – jeden z nás měl kolem pasu lano a byl „kůň“, společně jsme pak pobíhali po lese.

Když jsem byla malá, měli jsme doma slepice. Každá měla své jméno a já jsem je cvičila. Uměly dokonce přiběhnout na zavolání. Pravidelně jsem s nimi doma pořádala různé akce, na které jsem zvala celou rodinu. Třeba slepičí agility – postavila jsem překážky a slepice jimi musely projít. Od rodičů jsem pak vybírala vstupné.

Bavilo mě si taky hrát na olympiádu. U naší chaty na poli stávaly bálíky sena. Představovala jsem si, že jsem na překážkové dráze – běhala jsem po lese a přeskakovala je.

Hráli jsme si i s autíčky nebo na rodinu. Starali jsme se o plyšáky jako o děti. Stavěli jsme si farmy nebo zoologickou zahradu.

To byl můj největší sen – postavit si na zahradě vlastní ZOO. Měla jsem přílbu Bořka Stavitele, kladívko, metr a měřila jsem, kde budou výběhy. Vymýšlela jsem, která zvířata tam budou. Zpočátku jsem počítala i s tygrem, ale pak mi došlo, že tygři ani žirafy se na zahradu nevejdou. Soustředila jsem se tak hlavně na domácí zvířata.

Kam jste chodila pro inspirace, do opravdové ZOO?

Do ZOO jsme chodili sice velmi často, ale já jsem hlavně navštěvovala zverimexy. Stavovala jsem se tam na cestě z tréninků, vzala jsem si leták, prospekt,... Studovala jsem, co které zvíře potřebuje, co žerou kočky, ovce, krávy. Brala jsem to jako přípravu na budoucí povolání.

Čím jste se chtěla stát?

Veterinářkou. Nebo mít vlastní ZOO. Fascinovala mě zvířata, sbírala jsem knížky, studovala jsem různé druhy a plemena. Třeba ovce.

Takže spíš farma než safari?

Měla jsem nejradši větší domácí zvířata – ovce, kozy, krávy... S těmi se člověk mohl pomazlit, pohrát si. Já jsem o nich věděla opravdu hodně. Zkoumala jsem různé druhy, včetně těch úplně neobvyklých. Když mi někdo řekl název nějakého plemene, hned jsem věděla, o jaké zvíře jde, čím se živí a jak se chová.

Tomu jste musela věnovat spoustu času. Veterinářkou jste se ale nakonec nestala. Co vás začalo bavit místo toho?

Jazyky. Jako malá, to mi mohlo být dvanáct, jsem chodila na různé jazykové kurzy. Měla jsem svou speciální tašku – diplomatku, která byla pomalu větší než já. Jazyky mě bavily stejně jako komunikace s lidmi. Zajímalo mě, co se děje kolem mě, začala mě lákat diplomacie. Objevila jsem střední školu zaměřenou právě na diplomacii a mezinárodní vztahy – a tam jsem pak nastoupila. Šlo o střední školu v Praze v Horních Počernicích.

Představovala jsem si, jak se jednou stanu diplomatkou, jak si sbalím kufr a pojedu do nějaké země zastupovat Českou republiku. Vyměnila jsem tedy zoologii za diplomacii. Místo psího krmiva a plemen ovcí jsem začala studovat diplomatický protokol. Chtěla jsem být nejlepší a všechno jsem tomu podřídila. Měla jsem pečlivě nastudovanou bezpečnostní i diplomatickou strategii od začátku do konce.

Na vysoké škole jsem pak studovala mezinárodní vztahy a evropská studia se zaměřením na bezpečnost. Svoji závěrečnou práci jsem věnovala právě tématu bezpečnosti, konkrétně ženskému sebevražednému terorismu. Bylo nesmírně zábavné sledovat, jak se mé okolí tváří, když jsem si v knihovnách hromadně půjčovala literaturu na tohle téma.

Z jakého důvodu jste se rozhodla věnovat právě tomuto tématu?

Vždycky mě zajímala bezpečnost a terorismus je její součástí. Přišlo mi, že toto téma není veřejnosti příliš známé a je málo prozkoumané, proto jsem pozornost zaměřila právě tímto směrem. Také znám z vyprávění příběhy lidí, kteří se přidali k Islámskému státu, o to víc mě motivovalo zjišťovat, jaké skutečné důvody k tomu tyto osoby, zvláště ženy, vedou.

Abychom to shrnuly – někdy kolem pěti let jste po zahradě tahala plyšového psa, v sedmi až dvanácti jste chtěla být veterinářkou a pak se začala rýsovat úplně jiná dráha.

Tak nějak to bylo. Celé dětství jsem ale převážně trávila v přírodě. Hlavně v lese nebo na poli. Skákala jsem po balících slámy, hrála si na schovávanou, běhala přes louky. Měla jsem k tomu prostředí hrozně blízko a dodnes na to vzpomínám.

Rodiče nechtěli, abychom s bratrem byli bábovky, dávali nám různé úkoly, které jsme museli plnit. Štípali jsme dříví, připravovali nám v lese bojovky. Musela jsem vylézt na strom pro míč, i když jsem se bála výšek; skočit do vody z mola; běhat v dešti a blátě, dokud jsem neměla odtrénováno; přebrodit studený potok jen v ponožkách, protože v životě nebude vždy jen teplo; jít potmě sama do lesa nebo na zahradu; postavit v lese přístřešek z větví a počkat tam, i když foukalo a mrholilo. Taky mě posílali něco vyřídít, i když jsem byla nervózní

mluvit s dospělými. Pomáhala jsem i doma na zahradě, nosila jsem špal-ky. Jako malá jsem se bála pavouků, tak je na mě táta schválně házel, aby mě ten strach odnaučil. Šlehalí jsme se s bratrem kopřivami, často nás vysadil na nějakou překážku a museli jsme skočit, abychom se zbavili strachu z výšek. Říkal tomu „trénink šampionů“. Byla jsem dítě s věčně odřenými koleny.

Také si pamatuju, jak moc jsem si přála vyzkoušet pasení ovcí. A jednoho dne se to opravdu splnilo – stala jsem se pasačkou, i když jen na výpomoc. Celá moje činnost spočívala v tom, že ovce měly dva výběhy – řekněme A a B, a neustále přede mnou utíkaly. Nedělala jsem nic jiného, než běhala sem a tam, protože jsem měla strach, že utečou a už je nikdy nenajdu. Jakmile jsem se přiblížila k výběhu A, s hrozivým bečením prchaly do B. Ale nevzdala jsem se. Vždy jsem šla tvrdě po tom, co jsem chtěla. Toužila jsem být nejlepší. Když jsem chtěla být veterinářkou, studovala jsem pečlivě zvířata, jako sportovkyně jsem makala na trénincích a dnes se snažím být nejlepší v diplomacii.

Zdá se, že už jako malá jste měla poměrně jasnou představu o tom, co vás baví a kam směřujete.

Měla, nebo jsem si to aspoň myslela.

Myslíte, že vás vždycky charakterizovala cílevědomost?

Měla jsem to v sobě vždy. Hlavně – když mi někdo řekl, že na něco nemám nebo že to nezvládnou, o to větší jsem měla motivaci to dokázat. Jako naschvál. Nikdy jsem necítila potřebu věci vzdávat. Nemusela jsem v sobě hledat sílu pokračovat – bylo to pro mě naprosto přirozené. Jako dítěti mi skoro nic nešlo, a právě to mě hnalo dál.

Říkal vám někdy někdo, že na něco nemáte?

Ve sportu se to stávalo. Občas někdo řekl: „Na to nemáš, nikdy v tom nebudeš dobrá.“ A to mě hrozně naštvalo. Protože jsem měla pocit, že je to nespravedlivé. O to víc jsem se snažila. Vždycky, když dělám něco úplně poprvé, jsem nešikovná, dřevo. Ale věřím, že s pílí a odvahou se dá překonat všechno. Věřila jsem tomu už odmala – a celý život se mi to potvrzuje.

Lékaři nevěděli, co mi je

Sport, ať aktivní, či pasivní, byl vždy součástí vašeho života. Vy jste ale musela ještě v dětství na čas přestat úplně sportovat. Co se stalo?

Jako malá jsem milovala běhání po lese. Na chatě jsme měli v okolí starý pionýrský tábor. Nebyl oplocený, ale byly tam různé močůvky a já nevím proč – dostala jsem skvělý nápad, že jednu takovou přeskočím.

Byla jsem zvyklá přeskakovat louže, potoky, balíky slámy, přišlo mi, že přeskočím všechno. Tady jsem si taky myslela, že to zvládnu. Jenže ne. Nepřeskočila jsem to. Spadla jsem přímo do toho. Jsem ráda, že jsem se neutopila. A nejen že to bylo nechutné – ono mě to taky dost zdravotně poškodilo. A právě od té chvíle jsem přestala na čas sportovat úplně.

Byli u toho rodiče?

Byli. Táta mě vytáhl – pamatuju si, že mě chytil za ruku a táhl mě ven. Byla jsem od toho celá, úplně promočená. Vzali mě na chatu, převlékli, osušili. A tím to skončilo. Nebo jsme si to mysleli.

Asi o pár dní později jsem začala pocítovat neustálou únavu. Byla jsem mimo, točila se mi hlava, nemohla jsem se soustředit. A pak mi otekla půlka obličeje – opravdu extrémně. Měla jsem nateklou tvář, obrovskou pusou. Nikdo netušil, co se děje.

Doktoři nepřišli na příčinu?

Nevěděli přesně. Nějaká bakterie, pravděpodobně z té vody. Dali tomu nějaké číslo, takový klinický název, ale přesnou diagnózu nám nikdo neřekl. Ale upozornili mě, že by to mohlo mít vážné následky i do budoucna, včetně problémů s orgány nebo plodností.

Kolik vám tehdy bylo?

Myslím, že jsem byla ve čtvrté třídě, takže asi devět nebo deset. A ten rok mi zakázali cvičit. Musela jsem úplně vysadit jakýkoli sport.

Jak na to reagovali spolužáci?

No... přišla jsem do školy s mohutným, nateklým obličejem a bylo to znát. A víte, jaké děti umí být. Místo pochopení se spíš posmívaly. Ale v té době už jsem pomalu přecházela na jinou školu.

To muselo být hodně stresující, zvlášť v tom věku.

Bylo. Ale nejtěžší bylo asi to, že nikdo nevěděl, co přesně se děje. A že to trvalo tak dlouho. Rok bez pohybu, bez sportu. Všechno se zastavilo.

Chodila jsem tehdy na všechna vyšetření s tátou. Byli jsme spolu pořád. A myslím, že nás to hodně spojilo. Tak nějak přirozeně, beze slov. Byl u všeho. Jezdil se mnou po doktorech, seděl se mnou v čekárnách... prostě tam byl.

Kdo nepoznal mého tátu, neví, co je život

Když jsme u vašeho táty, jaký vztah jste měla s rodiči?

Skvělý. Táta je přísný, máma pravý opak. Hodná, trpělivá. Ale oba mě i bratra podporovali.

Jak ta přísnost vypadala?

Razím heslo, že kdo nepoznal mého tátu, neví, co je život. Je to jediný člověk, kterého jsem se kdy opravdu bála – a zároveň k němu mám největší důvěru. Jeho přístup byl tvrdý a nekompromisní.

Když mě učil jezdit na bruslích, držel v ruce klacek, aby mě „motivoval“ jet rychleji. Běhávala jsem povinně do schodů, a když jsem se někde zdržela, byl z toho průšvih. Lyžovat mě učil tak, že mě prostě postavil na kopec, řekl „Jed“ a čekal dole. Stejně tak mě učil jezdit na kole – když jsem se bála sjet kopec, stál dole a jen čekal, až se odhodlám. Byla to škola života.

Také jsem musela prolézt dírou, nějakým otvorem, protože bojovník neřeší pohodlí, nosit těžký batoh oklikou přes kopec, protože zkratky jsou pro slabochy, běhat v dešti, dokud jsem nepromokla skrz naskrz, a držet v rukou led nebo mačkat jehličí, abych si zvykla, že život není jen perličko. Když mi něco nešlo, prostě jsem to dělala tak dlouho, dokud se mi to nepodařilo.

Pamatuju si, jak jsem jednou přišla z tréninku s pocitem, že jsem opravdu tvrdá. Jako osmiletá jsem totiž udělala 400 sedů lehů a byla jsem na to náležitě pyšná. Měla jsem pocit, že právě díky tomu, že mě vede otec, jsem nejlepší.

Na druhou stranu to byl vždy on, ke komu jsem se každý večer stuli-

la do postele, vyprávěl mi příběhy o tom, co zažíval jako dítě, a já chtěla být jako on. Hodně jsme se spolu nasmáli. Vždycky, když jsem měla problém, šla jsem jako první za ním. Je to člověk, ke kterému mám absolutní důvěru. Jako dítě jsem ho brala jako kamaráda, ale zároveň jsem ho hluboce respektovala.

Jako malá jsem měla všechno, co jsem si přála, přestože jsme na tom finančně nebyli dobře. Rodiče pro nás s bratrem udělali první poslední a byli nám obrovskou oporou. Pamatuju si, jak jsme jednou jeli na mistrovství světa do Itálie a zapomněli si lapy (pěnové ploché bloky sloužící k nácviku úderů a kopů; pozn. redakce). Táta se tehdy na hotelovém pokoji obalil do peřiny, převázal ji provázkem – a já tak mohla kopat rovnou do něj.

Když jsme byli s bratrem malí, založili nám doma takzvanou pohárovou místnost. Je to taková naše osobní síň slávy – prostor, kam dáváme všechny trofeje, šampionské pásy, ocenění, certifikáty i suvenýry z cest.

To mi přijde velmi přísné. Jak jste jako dítě na tuto „spartánskou výchovu“ reagovala, neštvalo vás to?

Věděla jsem, že svět není polštář, a že když zvládnu tvrdé podmínky doma, venku mě nic nerozhodí. Každý přísný úkol byl pro mě jako další kolo v ringu – někdy bolí, ale dělá mě silnější. Když na mě pak venku někdo zařval nebo mě chtěl zlomit, bylo mi to úplně jedno. Já na tyhle věci byla zvyklá z domova. Tvrdý režim mě naučil, že bolest je jen dočasná, ale síla zůstává. Když ti život nebo někdo hází klacky pod nohy, můžeš brečet, stěžovat si, nebo si z nich postavit schody. Místo abych se vztekala, říkala jsem si: „Dobře, tak ukaž, co vydržíš.“ Díky tomu jsem nyní tam, kde jsem.

Jak takovou výchovu vnímáte zpětně?

Když se ohlédnu, vidím, že jsem do výbavy dostala něco, co se mnoho lidí nikdy nenaučí – umění vydržet. Výchova mi vyrobila zbroj, kterou mi jen tak něco neprolomí. Když chceš být z oceli, nemůžeš vyrůstat v bavlnce. Oheň, ve kterém mě kovali, byl sice nepříjemný, ale právě díky němu jsem dnes v mnoha věcech nezlomná.

Znamená to, že i vy byste svoje děti ráda vychovávala podobně, nebo je něco, co byste udělala jinak?

Základ bych zachovala – lásku, podporu a svobodu. Ale chtěla bych svoje děti víc vést k tomu, aby zkoušely věci, i když se jim nedaří. Protože chyby nejsou konec světa, ale začátek zkušeností. Aby se nebály dělat chyby, jako jsem se vždycky bála já. Chtěla bych, aby zažívaly hodně dobrodružství a trochu chaosu – ať mají na co vzpomínat. Dětství má být směska pádů z kola, zmrzlin v létě a otlučených kolen, ne sterilní bublina, jak to v dnešní době mnozí rodiče dělají.

Doma jste zažívala kombinaci přísnosti i volnosti – jak na vás tato směs působila?

Když jsem si chtěla něco koupit nebo někam jít, šlo to – ale musela jsem si to zasloužit. Nic nebylo zadarmo. Rodiče se nám opravdu věnovali i ve věcech, které by jiní už dávno vzdali. Dělali s námi úkoly, učili se s námi. Táta mě třeba učil matematiku po svém – úplně jinak než ve škole. Učitelka se pak často divila, jak jsem k výsledku vlastně došla.

Vadilo to učitelce?

Trochu. Ona chtěla, aby všichni měli sešity stejně, stejnou úpravu. A já měla vždy svou cestu. Výsledek seděl, stejně jako v příkladech v matematice, ale cesta byla jiná. Mám to tak dodnes. Nemám ráda, když mi někdo přesně říká, co a jak mám dělat.

Neutíkat před problémy

Vy často ve svých mediálních výstupech upozorňujete na jevy, jako je šikana. Vyprávíte svůj osobní příběh. Než se k tomu dostaneme, jak jste prožívala školu jako dítě?

Ze začátku to bylo velmi těžké. Spolužáci se mi posmívali, protože jsem se dobře učila, měla jsem nálepku šprtky. Schválně mi ničili sešity, čmárali mi do nich, schovávali mi věci jako domácí úkoly, celý sešit s úkolem. Pak jsem ho neměla, dostala jsem poznámku nebo špatnou známku. Dokonce mi jednou někdo zničil přezůvky na tělocvik, abych nemohla cvičit. A zase z toho byl problém.

Mluvila jste o tom doma?

Moc ne. Táta vždycky říkal, že si to mám vyřešit sama. Že když budu před problémy utíkat, budu utíkat celý život. Dneska mu za to vlastně děkuju. Naučilo mě to totiž hledat řešení.

Když má člověk nějaký problém a neřeší ho, utíká před ním, problém ho pak může snadno přerůst. Táta ve mně bojovnici probouzel už od mala. Chtěl, abych byla silnější než ten problém.

Zasáhli učitelé? Všimli si něčeho?

Občas ano, ale většinou to bylo tak dobře zamaskované, že to spolužákům procházelo. Když jsem potřebovala pomoc, mnohdy se to obrátilo proti mně. Děti věděly, jak to udělat, aby vypadaly nevinně.

Docházelo i k fyzickému násilí?

Nebylo vyloženě brutální. Spíš mě někdo strčil, dal mi pohlavek nebo facku. Navenek to nemuselo působit dramaticky, ale člověk si to v sobě nese.

Nebyli to vyloženě dobří žáci. Spíš naopak. Dělali neustále problémy, vyrušovali, nedávali pozor, ale byli v kolektivu ti „nejoblíbenější“.

A jak je vnímali učitelé?

Učitelé je podle mě moc v lásce neměli. Ale zároveň to byla skupina, se kterou nikdo nechtěl mít problémy, když je učitel napomenul, stejně to obrátili proti němu. Dělali ještě větší nepořádek, byli drzí, někdy i agresivní. Měla jsem pocit, že i učitelé byli na ně krátkí. Že si s nimi nevěděli rady.

Byla jste na to úplně sama, nebo se vás někdo zastal?

Vzpomínám si na jednu situaci. Sesypaly se na mě dvě holky. Utekla jsem tehdy na záchod a schovala se v kabině. Dveře jsem držela, pomáhaly mi dvě spolužačky, ale nakonec je ty druhé stejně vyrazily. A výsledek? Škola to vyhodnotila jako náš průšvih a pak nás za trest každou přestávku stavěli „na hanbu“. Bylo to dost ponižující. Ale těm holčkám, které mě šikanovaly, to většinou prošlo. Uměly si to zařídit.

Když jste říkala, že jste musela „stát na hanbě“, myslela jste tím, že vás postavili před celou třídu?

Museli jsme stát před tabulí jako trest, každou přestávku. Všichni kolem procházeli a dívali se na nás. Pamatuju si, jak jsem se tomu snažila vyhnout, zabarikádovat se někde na záchodě. Ale stejně to vždycky nějak „slíznete“.

Je hrozné, že se šikana tak často neřeší správně. Učitelé ji občas nechtějí vidět, protože to pro ně znamená problém. Někdy mám pocit, že zavírají oči – nechtějí si připustit, že se něco takového děje právě v jejich třídě, v jejich škole.

Máte pocit, že se v tom něco změnilo, nebo že je to stále stejné jako tehdy?

Teď se o tom aspoň víc mluví a píše. My s bratrem tyto věci aktivně řešíme. Uvědomujeme si, že šikana nikdy úplně nezmizí. Nedá se pomoci všem, protože něco takového se prostě vyskytuje ve všech ko-

lektivech. I tam, kde si člověk myslí, že je všechno v pořádku. V každé skupině se objevují nějaké tlaky, pošťuchování, hierarchie. Ale důležité je umět rozlišit, co už je za hranou.

Jak tu hranici definujete? Kdy jde ještě o „běžné škádlení“ a kdy už o šikanu?

To je právě ten problém. Je to velmi individuální. Jedna nadávka sama o sobě ještě nemusí být šikana. Ale jakmile se to začne opakovat, ubližuje to, a navíc je tam jasný záměr někoho ponižovat, pak už to šikana rozhodně je. Těžko se to posuzuje, protože každý případ je jiný.

Dnes, když trénuju děti, za námi často samy přicházejí. Chtějí poradit, co mají dělat. S dětmi si výborně rozumím, řekla bych, že lépe než s dospělými. Umím mluvit jejich jazykem.

Opravdu se vám svěřují?

Hodně. Možná je to tím, že věkově jsme si blíž, než jsou jejich učitelé. Děti mají k nám s bratrem důvěru. Náš vztah není tak autoritativní. Cítí se s námi bezpečněji a často nám řeknou věci, které by dospělým ve škole neřekly. Někdy víme o dětech víc než učitelé. Víme, v jakých poměrech žijí, co se doma děje, jak se tam cítí. A díky tomu můžeme lépe poradit, co mají dělat.

Často se nám stává, že nám děti zašeptají do ucha, že nám chtějí něco říct, ale až o přestávce po workshopu, až tam nebudou učitelé. Sdělí nám potom, co je tíží, kdo je ve třídě trápí a že učitelka proti tomu nic nedělá a jestli jim pomůžeme my.

Dnes vedete vlastní sportovní klub a trénujete různé skupiny. Vnímáte, že podobné věci se mohou dít i mezi dětmi u vás?

Snažíme se, aby k tomu nedocházelo, ale ano – i u nás se objevuje napětí, závist, drobné naschvály. Děti si mezi sebou závidí, soupeří, někdy se snaží ublížit si psychicky. A upřímně, ne vždy se to dá odhalit. Myslím si, že pokud to není za hranou, je zdravé, když mezi sebou děti soutěží a přirozeně si budují své místo v kolektivu.

Můžete mít deset projektů, které budou skvělé, propracované a promyšlené. Ale i tak to nikdy nezmizí úplně. Lidská povaha je složitá. V kolektivech to prostě vzniká.

Setkáváte se i s vážnějšími případy šikany?

Měli jsme například případ malé holčičky, kterou spolužačky během přestávky zavřely do skříně, kterou přelepily lepicí páskou. Nemohla pořádně dýchat. Nebo vyhrožování, že někoho zabijí, že ublíží jejímu sourozenci. To už není hra, to je hodně vážné.

Dřív byla šikana spíš fyzická. Dnes je mnohem častěji psychická a často se přesouvá na sociální síť. Je to taková „virtuální šikana“. Mnohem skrytější a o to nebezpečnější.

Myslíte si, že právě ta kyberšikana může být ještě horší?

U fyzického násilí si toho může někdo všimnout. Ale u kyberšikany je to mnohem složitější. Dítě proti tomu často nemá žádnou obranu. Může si zablokovat profil, může se odhlásit – ale někdo jiný jejich fotky a videa nahrává, šíří, ukazuje ostatním. Může se to stát virálním během pár minut. Ta bolest a ponížení jsou pak mnohem větší. A co je nejhorší – zůstávají na internetu. Dlouhodobě.

A komu jste se jako dítě svěřila vy? Řekla jste o šikaně vůbec někomu?

Ve škole ne. Měli jsme jednoho učitele, který o tom podle mě věděl... Ale otevřeně řekl, že ji nevidí. Takže z toho nic být nemohlo. Nechtěl si to přiznat, svěřit se jemu nebyla možnost. A jinak jsem se svěřila tak napůl...

Jak to myslíte „napůl“?

No, já jsem z těch lidí, co si raději věci řeší sami. Jak jsem říkala, neutíkám před problémy.

Byla jste taková už od dětství?

Ano, myslím. Ale rodiče si toho stejně všimli. Třeba když jsem

přišla domů s poničenými věcmi, ubrečená nebo počmáraná fixami, které jsem vůbec neměla. Věděli, že se něco děje. A pak to samozřejmě byl i jeden z důvodů, proč chtěli, abych začala s bojovými sporty. Měli strach. Chtěli mě chránit jiným způsobem.

Jaká jste byla studentka?

Navzdory tomu, že tam probíhala šikana, jsem se do školy většínou těšila. Tedy ne kvůli kolektivu, ale po prázdninách jsem se těšila na to, až si koupím nové sešity, obalím knížky... To byla moje chvíle. Byl to můj svět, něco, co jsem si dělala po svém.

Byla jsem zvláštní typ studentky – učila jsem se dobře, ale nebyla jsem typická „jedničkářka“, co má všechno perfektně srovnané. Moje sešity měly často ohnuté rohy, byly pomuchlané, ale byly moje. Učila jsem se z nich na chatě, psala si poznámky podle svého systému. Nešlo mi o formu, ale o obsah.

Někdy jsme za úpravu dostávali pochvaly nebo známky. Když jsem si s tím dala práci, psala jsem hezky, dostávala jsem kladné hodnocení. Ale většinou jsem na to neměla trpělivost. Neměla jsem ráda, když měli všichni sešity v jedné barvě, přesně podle pravidel. To mě hrozně nudilo. Nebo mě naše zmíněná matikářka nutila, abych počítala příklady podle jejího způsobu. Já jsem ale vždycky použila svůj, byl rychlejší, jednodušší a vždycky mi vycházel. Nemohla to nikdy rozdýchat, ale nemohla na mě, měla jsem z matematiky samé jedničky.

Posouvat hranice pravidel: příběh outsidera

Vadila vám ta svázanost?

Mám to tak vlastně doted'. Nemám ráda, když mi někdo říká, jak má přesně něco vypadat. Mám ráda barevnost a pestrost, nebaví mě jít s proudem. Mám ráda vlastní směr. Když můžu něco vymyslet sama, jsem mnohem šťastnější. Ale jakmile mě někdo sváže pravidly, ztrácím chuť.

Dnes se věnujete sportu, kde se klade velký důraz na respekt a dodržování pravidel. Vnímala jste ho stejně už jako dítě?

Myslím si, že u mě byl respekt vždycky hodně daný tím, kdo mluvil. Nejvíc jsem respektovala rodiče – to bylo pro mě úplně svaté. Vážně jsem byla hodné dítě, které poslouchalo své rodiče. Jenže občas trénink udělal své. Pamatuju si, že mi jednou mamka chtěla dát za něco pohlavek. Jenže já jsem v reflexu uhnula a ruku jí zablokovala, prostě jsem její ránu vykryla. Neudělala jsem to úmyslně schválně, prostě reflex. Máma měla obrovskou modřinu, bála jsem se tátovy reakce.

Také jsem velice respektovala trenéra. Kdyby mi řekl, ať skočím z okna, asi skočím. Ne že bych si ostatních lidí nevážila, ale tihle byli opravdu „moji“ dospělí – lidé, kterých jsem si vážila.

A když vám něco řekl někdo jiný?

Pak to bylo o tom, jestli si ten respekt zasloužil. Když se mi to, co říkal, nelíbilo, prostě jsem to neudělala. Byla jsem hodné dítě – nikdy jsem nedělala ve škole nepořádek, nekřičela, všechno jsem se učila, ale když se mi něco opravdu nelíbilo, stála jsem si za svým a nikdo se mnou nehnul.

Možná to zní tvrdě, ale věřím, že respekt si člověk musí zasloužit. Nelze si ho u nikoho jednoduše „vydobýt“, alespoň u mě ne. Respektuju každého, dokud nezjistím, že jeho morální hodnoty nejsou v souladu s těmi mými.

Nezáleží mi přitom na tom, jestli je někdo ředitel, vážená osobnost nebo učitel. Každého posuzuju podle toho, jaký je člověk. Vím, že si tím často komplikuju život, ale přetvařovat se mi nikdy moc nešlo.

Jak to máte s pravidly obecně?

Pravidla? Celkově je moc nemusím. Mám pocit, že všechno na světě se dá nějak obejít nebo udělat jinak. Samozřejmě, do určité míry by pravidla měla být závazná, ale já mám v sobě přirozenou tendenci je zpochybňovat nebo posouvat jejich hranice.

Potřebuju mít vedle sebe nebo proti sobě někoho, kdo dokáže argumentovat, kdo mi dává smysl. Pak jsem schopná pravidlo přijmout, protože chápu, proč existuje. Ale když něco dává smysl, jen „protože to tak je“, mám tendenci se proti tomu vymezit.

Myslím si, že svět je hodně barevný – každý jsme jiný. A já rozhodně nechci být žádná ovečka ve stádu, která nemá vlastní názor. Nesnáším, když mi někdo řekne, že mám něco dělat jen proto, že „se to tak dělá už roky“ a nikdo vlastně neví proč.

Vím, že v tomhle ohledu jsem trochu rebel. Nenechám se přinutit k něčemu, co mi nedává smysl. Přiznávám, že mám někdy problémy s autoritami. Neuznávám někoho jen proto, že má titul, funkci nebo něco dokázal. To pro mě nejsou dostatečné ukazatele.

Každého posuzuju podle toho, jaký je člověk. Jak se chová k ostatním. Respekt si u mě nikdo nevydobude silou. Často je mi jedno, jaké to pak má následky. Ale prostě si nevážím člověka, který se chová špatně, nebo dokonce ubližuje ostatním.

Možná to souvisí i s tím, že jsem v dětství zažila zmíněnou šikanu. Když mi jako malé holce ubližovali, jednoho dne jsem si řekla, že toho mám dost. A že to je naposledy, kdy jsem se někoho bála.

Kromě rodičů jste také zmiňovala, že důležitou roli sehráli trenéři.

Ano, to určitě. Myslím, že kromě rodiny je právě trenér ten, komu věříte, pokud vám dává smysl. A já jsem měla štěstí na víc trenérů – i teď mám kolem sebe víc lidí, kteří mě vedou, posouvají, každý v něčem jiném.

Na vašem profilu na Instagramu jsem viděla vaši fotku s vaším úplně prvním trenérem. Co si vybavíte z těch prvních let?

První trenér byl vlastně ten, ke kterému jsem přišla v době, kdy to bylo hodně těžké – právě kvůli šikaně. A on mi tehdy řekl, ať to nevzdávám. Že bych v tom mohla být dobrá. Dodal mi motivaci a udržel mě u toho a za to mu budu vždycky vděčná. Nikdy se na mě nedíval blbě, když mi nic nešlo, a nedovolil mi, abych to vzdala. Byl to hrdina. Přála bych si, aby bylo více lidí, jako je on.

Musel to pro vás být silný moment...

Je pravda, že jsem z toho původního dětského oddílu nakonec zůstala sama. Ještě chvíli se mnou trénoval jeden kluk, ale pak měl zdravotní problémy a musel skončit. K bojovým sportům se už nevrátil. A tak jsem zůstala jediná.

Je to takový příběh outsidera. Od samého začátku jsem byla outsider. Ten, kdo zůstane nejdéle, navzdory všemu. A možná právě díky tomu se člověk naučí odolnosti. Nikdy nic nevzdávat.

Cítíte se tak i jinde v životě? Jako outsider?

Mám to tak ve všem. Vždycky jsem ve všem nejhorší. Možná právě to mě naučilo, že musím být trpělivá. Že se všechno dá naučit.

Kamkoli přijdu, tam mi to nejde. Učím se každou blbost úplně od nuly. Občas si sama ze sebe dělám legraci, že mám nějakou poruchu, že to přece není možné, ale беру to s humorem.

Když mi někdo ukáže nějaký pohyb, říká, že je to jednoduché... já to nedokážu zopakovat. Mám špatnou koordinaci. Někdy trvá hrozně dlouho, než to moje tělo pochopí. A přesto sportuju. Přesto zápasím.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Princezna bojovnice***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.